

ΜΑΡΩ ΔΟΥΚΑ

«Οι ίδιες οι δομές της κοινωνίας είναι φαλλοκρατικές»

Της ΚΡΙΣΤΥΣ ΚΟΥΝΙΝΙΩΤΗ

Ο ήρωας στο νέο της μυθιστόρημα «Φελιτσιτά» (εκδ. Πατάκη) αποφασίζει να ζήσει, μετά από μια οικογενειακή κρίση, ως άστεγος, νιώθοντας βαθιά στο πετσί του ότι η ζωή δεν του έχει φερθεί καλά. Σάμπως, όμως, έχει φερθεί καλά ο ίδιος στον εαυτό του ή στη σύζυγο και τα παιδιά του; Για το βιβλίο της, που αποτελεί μια ανάγλυφη εικόνα της σκληρής, απάνθρωπης, σύγχρονης κοινωνικής πραγματικότητας, και τους χαρακτήρες που έπλασε, των οποίων τον ψυχισμό αναλύει σε βάθος, μιλά στην «Π» η σημαντική συγγραφέας Μάρω Δούκα.

-**Ηταν ο Κωνσταντίνος (όχι Κώστας, ούτε Κωστής) Καβουράκης που σας ψιθύρισε να τον κρίσετε ήρωα του βιβλίου σας ή οι σημερινές κοινωνικές καταστάσεις (ενδοοικογενειακή βία, αστεγία, έλλειψη ενσυναίσθησης/αλληλεγγύης) που παρακίνησαν τον νου και το χέρι σας;**
Σίγουρα η κοινωνική πραγματικότητα, όπως και όσο μπορούσα να την προσλάβω, με επηρέασε να φανταστώ έναν άνθρωπο που καταλήγει άστεγος χωρίς να χροστάει στις τράπεζες και χωρίς να είναι άνεργος. Με πολλά προβλήματα όμως ψυχολογικά και μ' έναν χαρακτήρα που τον έκανε να νιώθει διαρκώς μειονεκτικά. Και δεν είναι τυχαίο ότι αυτός ο επινοημένος χαρακτήρας επέμενε να τον αποκαλούν Κωνσταντίνο, πα-

ραπέμποντας στον Κωνσταντίνο Παλαιολόγο, τον τραγικό του ήρωα... Το γιατί και πώς, εξηγείται στο βιβλίο. Ηθελε το βαφτιστικό του όνομα με όλη τη βαρύτητα που εμπεριέχει, και είναι σημαντικό ότι ήθελε να θυμίζει τον Κωνσταντίνο Παλαιολόγο με το τραγικό μεγαλείο του και όχι τον Κωνσταντίνο τον Μεγάλο...

«Η αδιαφορία μας για το ερώτημα «τι γίνεται με τον φόβο της μη ύπαρξης;» δείχνει μια κοινωνία ψυχασμένη, χορτάτη, ρηχί»

-**Ο Κωνσταντίνος Καβουράκης όταν θυμώνει με τη γυναίκα του την «τραβοσέρνει» από τα μαλλιά. Κι όταν το ποτήρι ξεχειλίζει και αντιδρά βίαια ο μεγάλος του γιος, ο Κωνσταντίνος καταλήγει άστεγος. Τι σας εντρίγκαρε, από εκεί και στο εξής, στις εξομολογήσεις κάθε μέλους της οικογένειάς του;**
Από τη στιγμή που αγά-αγά είχα αρχίσει να φαντάζομαι την ιστορία μου, άρχισε να μου αποκαλύπτεται και ο τρόπος που θα έσπναι την υπόθεση, που θα ζωντάνευα τους χαρακτήρες, που θα κατέστρωνα από κεφάλαιο σε

κεφάλαιο την εξέλιξη της πλοκής, οι σκέψεις του ενός έρχονται να διευρύνουν ή να φωτίζουν τις σκέψεις του άλλου, κι έτσι να αποτυπώνεται η οικογενειακή ιστορία μέσα από την οπτική, τις μνήμες και τον ψυχισμό και των πέντε χαρακτήρων, τους γονείς και τα τρία παιδιά.

-**Φελιτσιτά, η ασπρόμαυρη γάτα που χαρίζει γαλήνη στον Καβουράκη. Γιατί επιλέξατε να συνδέσετε το συγκεκριμένο τετράποδο με την ευτυχία;**
Να πω πρώτα ότι η γάτα της ιστορίας μου είναι ασπρόμαυρη, επειδή η γατοτρο-

φή «φέλιξ» έχει ως λογότυπο μια ασπρόμαυρη γάτα. Από το «φέλιξ» θυμήθηκα το τραγούδι «Φελιτσιτά». Κι έτσι η γάτα πήρε αυτό το όνομα, μιας και ο Κωνσταντίνος και η γυναίκα του Ελένη, όταν ήταν νέοι αγαπούσαν αυτό το τραγούδι του Αλμπάνο και το χόρευαν. Και τώρα μ' αυτή τη μαυροασπρη γάτα ο Κωνσταντίνος θυμάται και αναπολεί τα ευτυχισμένα χρόνια του, κι έτσι αφήνεται γαλινεμένος στα κάδια της γάτας που τον έχει ξεχωρίσει και αγαπήσει...

-**Η αφήγηση σας κυλά δίχως τελείες. Μονάχα μία,**

στο τέλος κάθε κεφαλαίου. Ασθματική. Ο λόγος;
Ο λόγος εμπεριέχεται στην ερώτησή σας. Είναι ασθματική η αφήγηση, είναι όμως και ήσυχη, γαλήνια από κόμμα σε κόμμα. Πώς είναι όταν θυμόμαστε χωρίς να μιλάμε, όταν σκεφτόμαστε στα μουγκά, τότε ήρεμοι, τότε εκνευρισμένοι; Κι εδώ πρέπει να πω ότι αυτός ο μακροπερίοδος λόγος, ο λόγος «από μέσα μας» ήρθε και με βρήκε υπακούοντας στις ανάγκες του κεμένου...

-**«Τι γίνεται με τον φόβο της μη ύπαρξης;» αναρωτιέται ο ήρωάς σας, χωρίς**

να τον νοιάζει η απάντησή. Η αδιαφορία γι' αυτό το ερώτημα τι συνέπειες μπορεί να έχει σε ατομικό αλλά και συλλογικό επίπεδο, θεωρείτε;

Ο ήρωας εδώ είναι απελπισμένος και ταυτόχρονα αισθάνεται απελευθερωμένος, «δίχως ταυτότητα πια» όπως λέει και το τραγούδι. Κατά βάθος, αν θέλουμε να είμαστε ειλικρινείς, σπανίως θέτουμε στον εαυτό μας αυτό το ερώτημα, αρκεί να έχουμε υγεία, να μην έχουμε δυσβάσταχτα οικονομικά προβλήματα, να είναι όλοι οι δικοί μας καλά. Επομένως η αδιαφορία γι' αυτό το ερώτημα, δείχνει μια κοινωνία ψυχασμένη, χορτάτη, ρηχί... Σε ατομικό και σε συλλογικό επίπεδο, ας πούμε ότι η ζωή συνεχίζεται με τα πάνω και τα κάτω της, υπάρχει βέβαια πάντα ο φόβος του θανάτου, της ανέχειας, της αρρώστιας, αλλά για τον καθένα χωριστά.

-**«Στην ιστορία σας εμφανίζονται τα ρήματα «αγαπώ» (αγαπήθηκε κάποτε το ζευγάρι Κωνσταντίνου-Ελένης), «δεν αντέχω» (η Ελένη τον Κωνσταντίνο), «λυπάμαι» (τα τρία παιδιά τον πατέρα τους). Πόσο κοντά και πόσο μακριά βρίσκονται αυτά τα συναισθήματα μεταξύ τους;**
Αυτά τα συναισθήματα θα έλεγα ότι έχουν το χαρακτηριστικό του στιγμιαίου, την ίδια στιγμή που αγαπάμε θα έρθει και η στιγμή που δεν αντέχουμε ή του λύπασμού... Να πούμε όμως ότι η αγάπη που όλα τα ανέχεται και τα συγχωρεί τείνει να εκλείψει στις ημέρες μας... άλλες οι προτεραιότητες του σήμερα για τον πιο πολύ κόσμο και άλλες οι προτεραιότητες του χθες.

«Με θλίβει η αμετροπέπια και η αναισθησία μας»

-**Η κατάσταση «μέσα σας» πώς επιδρά στο γράψιμό σας;**
Το έχω πει πολλές φορές θα το επαναλάβω, χωρίς να το επιδιώκω, όταν γράφω, όταν έχω δηλαδή ζωντανέψει σιγά-σιγά τους χαρακτήρες μου, αρχίζω και τους υποδύομαι, χωρίς όμως να ξεχνώ ούτε στιγμή ότι εγώ είμαι που σκινποθετώ, εγώ είμαι που ευθύνομαι, μελαγχολώ ή λυπάμαι ή σκινποθετώ,

αλλά δεν αφήνομαι να παρυσβώ από το συναίσθημα που θα με απομακρύνει από τη βαθύτερη αιτία του βιβλίου. Κι εδώ βαθύτερη αιτία ήταν να αναδειχθεί ο πόθος του ανθρώπου που αισθάνεται ότι η ζωή του χάλασε σιγά-σιγά, ότι απέτυχε, χωρίς φαινομενικά να έχει αποτύχει, κι αυτό ακριβώς είναι το πιο σκληρό.

-**Το βιβλίο σας αναφέρεται**

στην κακοποιητική συμπεριφορά. Σχολίο σας για την πρόσφατη -ακόμα μία- γυναικοκτονία;
Πριν λίγες μέρες μακαρώθηκε μια νέα γυναίκα έξω από το αστυνομικό τμήμα Αγίων Αναργύρων, ενώ ζητούσε βοήθεια από το τμήμα. Μπροστά στα μάτια του φύλακα ο άντρας αιματοκύλησε τη γυναίκα και ο φύλακας ακίνητος στο φυλάκιο του. Αυτό τι μας λέει; Ότι το δικαίωμα του

άντρα να σκοτώνει τη φίλη ή τη γυναίκα του είναι βαθιά ριζωμένο στους άντρες... αλλά και στην κοινωνία είναι κάτι σαν ανομολόγητο δικαίωμα. Γι' αυτό δεν αρέσει στην Πολιτεία ο όρος γυναικοκτονία. Κι ύστερα κλαίμε την καημένη τη γυναίκα... Μπορούμε να είμαστε ειλικρινείς; Οι ίδιες οι δομές της κοινωνίας είναι φαλλοκρατικές, όπως λέγαμε παλιά, κι αυτή η δομή, το μώ να πω

ότι υποστηρίζεται και από τις ίδιες οι γυναίκες...

-**Τι σας θλίβει, τι σας εξοργίζει και τι σας κάνει να χαμογελάτε, σήμερα;**
Τα απλά, τα ωραία, τα λουλουδιά, τα παιδιά, να, με κάνουν να χαμογελώ, με θλίβει η αμετροπέπια μας και η αναισθησία μας, με εξοργίζει η αναβίωση του φασισμού και οι σύγχρονοι τοπικοί πόλεμοι.